

REDACȚIA
Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
1 an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 luna 2 cor.
De la Duminică pe an 4 cor.
La domiciliu și străinătate pe an
40 franci.
Către noi se laspotază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:
de un gir garanțat: prima dată la
1000; a doua oară 1500; a treia
oară 2000 de fiecare publicație.
Atât abonamentele, cât și inserți-
unile sunt a se plăti înainte în Arad.
Prețurile pentru ornă și comitativ
teritoriilor străine sunt pe prime.

Adresa către M. Sa.

În statele moderne constituționale e
ca în fiecare an corpurile legiuitoare
sunt convocate prin *mesagiu*: regal, împă-
resc ori princiar. Constituția maghiară
în privința asta abatere: prevede anume,
ca Dieta se poate întruni și fără a fi con-
voacată prin mesagiu regal. Este apoi ob-
iceiul ca mesagiul regal să i-se de-
răspuns.

Dieta din anul acesta s'a întrunit fără
mesagiu regal.

După alegerile dela 26 Ianuarie în si-
tuția partidelor maghiare din Dieta s'a făcut
o atât de mare schimbare, în cât,
ca nici până în ziua de azi nu s'a pu-
tut forma guvern responsabil. M. Sa a pre-
zentat d'atunci ca în noua Dieta nu va pute
să alba curând guvern care să țină piept
situației — *adresei*. Eată de ce nu s'a
presat membrilor corpurilor legiuitoare —
și Camerii Magnatilor — cu *mesagiu*.
Dacă Dieta se întrunise deja de trei
ori, anunță în trei rânduri că declară des-
făcșă noua sesiune parlamentară.

Lua (ori *voia* să ia) astfel prilejul ca
în Dieta să se pornească o discuție în jurul
mesajului, a răspunsului la mesagiu. Știe că
situația de felul acesta, mai ales după o
de radicală schimbare în situația parti-
delor maghiare, în loc să clarifice lucrurile,
și producă noi și neprevăzute greutăți.
Ei, dar partidele opoziționale aliate,
care fac majoritate în Dieta, nu de aceea

sunt stăpâne pe situație pentru-ca să nu-și
arate — puterea.

Nu vrea M. Sa ori n'are ce să spună
Dieta? Are însă *Dieta* ce să vorbească. În
deosebi are de spus multe partidul kossuth-
hist, care a și dat repede lui Apponyi în-
sărcinarea să facă un proiect de adresă.
Proiectul a fost primit întâiu în delegația
partidelor aliate și în cele din urmă l'a pri-
mit și Dieta ca basă de discuție. E sigur
că după-ce va fi discutat, majoritatea îl va
și primi *nemodificat*.

Ce cuprinde acest proiect, care este
tonul lui, — cititorii noștri au văzut din
textul întreg ce am publicat. Cititorii noștri
știu și rostul adresei: Kossuthiștii grăbesc
s'aducă la cunoștința M. Sale că fără con-
cesiuni militare și independență vamală nou
guvern n'are ce să caute în Dieta. Și încă
ceva: M. Sa nu poate numi miniștri decât
din sânul coaliției!

Când știe însă țeara întreagă că Apponyi
a fost silit să demisioneze din presidenția
Dietai pentru-că p'ascuns lucra pentru stoar-
cerea concesiunilor, când se știe d'asemeni,
că M. Sa și-a spus deja cuvântul în chestia
maghiarizării armatei comune, în *ordinul de
zi dela Chlopy*, nu e greu de ghicit ce în-
tenționează adresa kossuthistă: *vrea să
forțeze*.

Că vor reuși ori nu kossuthiștii, că
adresa lor va avea oare de rezultat *muiarea
Vienii*, cum scriu ziarele opoziționale, ori
vor provoca un conflict grav între Curte și
— «nație», vom vedea curând.

La tot cazul partidul kossuthist și cele-
lalte aliate cu el, și a luat o grea răspundere.

Tisza a avut dreptate când i-a făcut atenți
pe toți că prin discuția încinsă în jurul
adresei numai înrăutăți se poate situația.

Pentru-că e fapt: M. Sa ține morțiș la
întreaga întocmire actuală a armatei și de
geaba opoziția se fereste a vorbi de armata
independentă maghiară, subtilele cuvinte pri-
vitoare la aspirațiunile naționale în armata
comună Viena le știe cântări, știe că o con-
cesie acum însemnează renunțare totală în
scurtă vreme.

Ori unde vor ieși lucrurile, ceea-ce a-
șteaptă neamul românesc e ca deputații na-
ționaliști din Dieta să ia și ei atitudine în
chestia mare pusă de majoritate în discuție.

În princip Românii nu pot fi încontra
unei adrese: doar politica memorandistă n'a
urmărit nici ea altceva decât ca M. Sa să
fie pusă în curent cu cele ce se întâmplă:
ce îndură și ce dorește poporul.

E întrebare numai, dacă adresa kossuth-
istă cuprinde ceea-ce într'adevăr cogelă și
simte *țara*, ori este ecoul numai a par-
tidelor aliate *șoviniste*?

Eată ceea-ce vor trebui să examineze
în Dieta deputații români *naționaliști*... și,
dacă au curaj, chiar și cei cari mai stau
în partidul liberal.

Suntem siguri că vor și face-o, cu dem-
nitate și barbație, spre folosul patriei și edi-
ficarea Coroanei.

Postul de vicișpan din Timișoara.
Fișpanul comitatului Timișoara a publicat con-
curs cu termen de 15 zile începând din 15
Aprilie n. pentru ocuparea postului de vicișpan
devenit vacant. Se poate concura cu petiție, ori
prin prezentare personală, cari trebuie făcute
direct la fișpan.

LINIȘTE ...

Liniște!
Cât de frumos sună, și cât de străin îmi
e înțelesul acestei vorbe...

Soarele pălește apunând, ca iarăși înfocat
răsare mâne, ca să împraștie nouă viață. Și
pururi senin în cereasca sa înălțime; lin își
drumul, îndrăzneț în puterea tăriei sale.
Căci tulbură pe dânsul goana de nori pripășiți
deasupra pământului?

Firea se sbuciumă în răsăritul primăverii
și sbucnește vie putere de viață, coaptă în mu-
șchi...

Totul îndeamă la viață; numai sufletul meu
cere liniște, cere liniște...

Liniște!

Aite vremuri ajuns-am oare-când!
Aprins era sufletul meu de avânt; zăga-
ri se frângeau în drum; — înainte, înainte!
Cum croiam cu gândul, la fericire...

Fericire?
Prea mult am zis! În gând aveam bucu-
ria chipelor de odihnă, după luptă, după învâ-
lășită luptă a vieții...

Dar când la căpătâiul nădejdei murinde
redința abea mai licărește în suflet, — iar fi-
ra chitămă la viață, la speranța fericirei, — eu?
Că ah! oțez:

Liniște!

Munții sfarmă credința; gloriile înaltă, mar-
șii sânteste, — dar izbindu-se de suflete ome-
neste, se zdrobește...

Avânt, însuflețire, muncă, ideal, când toate
îți stau grămadă în față, hârăbuite, la picioarele
anilor tăi, — unde vei mai găsi energia pentru
a merge înainte, iarăși „înainte”? Unde este pu-
terea de viață dătătoare a sorilor — ce s'au
strâns în univers?

Sufletul îndurerat nu caută, nu mai are
putere de-a prinde avânturi noi; ești obosit,
ești istovit, vrei pace, liniște cere...

Liniște!

— Ești plângător, ești slab! se va zice.

Da; sunt slab, sunt plângător. Și cum nu
aș fi slab, când tăria inimii mele se frânge a-
colo, unde credeam că e temelia ei...

Și cum nu aș fi plângător, când în jurul
meu totul are un aer de pustiu, de izolare, de
nimicire, dezastru?...

— Ale neamului dureri ai prins, ori ale
tale i-le dai poreclă?

Hamlet a zis, că e „ceva putred în Da-
nemarka”. Eu văd că e mult putred, în a noastră
„Danemarka”;... ori eu — singur sunt...

Unde e însă mântuirea altora, a tuturor?
Numai la zodiasii vei găsi mulțumitoare
răspunsuri mincinoase.

Vai, fundul temniței cât de liniștitor poate
fi pentru un suflet sbuciumat, — și ce omo-
ritoare este temnița universului, pentru cei-ce
s'au îndeletnicit a visa...

Liniște!

Mă zguduie privirea chipului din cadrul...

E tatăl meu!

Rece și grav mă privește; el nu lacri-
mează în fața suferințelor mele, a sbuciumului
meu și durerii, — și m'a iubit!...

El s'a dus de mult, în alte lumi, visând
alte vremi decât acele, în cari a ajuns „micul”
său „odor”...

Par'că mă privește aspru...

Mă cuprind în ochii icoanei, ce par'că în-
viază din pânză... Lacrimi?...

Și 'n alte lumi sunt lacrimi?

— Pentru cei-ce am iubit și pentru cei
nenorociți...

Și cine sunt aceia?

— Nu priviți în ochii mei, căci vă per-
deți uimirea, pentru chinurile lui Tantal!...

Dar, — lăpădați aceste scrisuri!

Liniște!

Liniște!

Cât de frumos sună și cât de străin îmi
este înțelesul acestei vorbe!...

Soarele răsare înfocat; și va apune trist;
viață dă puterii și clipind din geană apune, pre-
gătind pat cald desnădăjduirei, întunecimei, pro-
duse de durerile istovitoare de suflet...

Sloieri de ghiată se așează peste — ilu-
ziile deșteptate ale „primăverii”.

— Ce mai sper?

Doresc liniște... Poate în altă lume? Dar:

Liniște!

Sbucium.

SITUAȚIA.

În politică nimic nou. Dieta, după ce a primit Sâmbătă propunerea lui Eötvös Károly de a se exprima reprobare la adresa lui Tisza și Perczel pentru fapta lor dela 18 Noembrie anul trecut, s'a prorogat până după sărbătorile noastre, 3 Mai. Deputații toți s'au dus acasă, a plecat din Pesta chiar și contele Tisza, ducându-se la Geszt. Așa, că în tot decursul acestei vacanțe nici nu se crede că se va face ceva hotărâtor pentru rezolvarea crizei.

Opoziția aliată și-a precizat în adresa către Tron programul politic de guvernare. Dacă acest program ar fi acceptat la Curte, viitorul guvern s'ar forma din membrii actuali ai coaliției. Dacă nu, nimeni nu știe ce va fi. Mai probabil e că s'ar forma un guvern de afaceri curente, fără colorit politic și Dieta s'ar proroga, prin decret regal, până s'ar ajunge la o soluție.

Aceasta, se înțelege, numai după ce s'a terminat în Dietă cu discuția asupra adresei.

E vorba: *cine va obosi mai întâi?* Coaliția care vrea guvernul, ori M. Sa, cărui îi trebuie budget și miliție?

Procese. Azi se desbat înaintea curții cu jurați din Timișoara procesele de presă intente de-lor dr. Ștefan Petroviciu, dr. C. Jurca și Mihail Gaspar pentru articole scrise în „Drapelul“ articole în care procurorul a găsit agitație.

Redactorul nostru responsabil asistă la aceste procese și ne va raporta despre rezultatul lor.

Biankini și dualismul.

«Woche» din Viena aduce în Nr. 14 din 3—4 anul c. un articol vrednic să-l cunoască și opinia publică românească care se interesează de mersul crizei și dezvoltarea situației politice, sociale și economice a monarhiei.

Biankini, care este singurul apărător al ideii de «Magna Croația» în parlamentul austriac, și lupătorul încarnat al slavismului, se pare cel puțin după numele său, că nu este de origine slavă, ci un italian slavizat — mai ales fiind diasul cetățean al Dalmației.

Biankini intervievat de «Woche» în chestia pactului din 67, a răspuns:

— Eu vreau să vorbesc mai înainte de toate să definesc părerea dreptului de stat a poziției Croației. — Croația, Slavonia și Dalmația aparțin coroanei ungurești (de când și Dalmația? N. trad.) pot să desbată asupra acestei chestii ori și când cu Coroana și cele 3 regate (Biankini scoate aici 3 regate, ca din pământ, pentru că nici Croația singură nici Slavonia singură nici Dalmația singură n'au fost nici când regate. Not. trad.) earăș libere, de a se tocmi asupra unei baze nouă, fără concursul maghiarilor, cari cred că ne vor putea impune voința lor.

Ce privește partea politică, se exprimă Biankini, că Croația este o țeară curat agrară (Biankini a întrelăsat aici a aminti și însușirea a doua: *sărăcia*, care în politica lumii de azi cumpănește foarte mult. Not. trad.) și trece la presupunerea (?) că dacă de dragul șovinistilor agrari s'ar lăsa a fi încorporați într-o Ungarie independentă și cu vamă proprie politice sale, ar comite Croația o sinucidere economică.

Dalmația aparține după dreptul de stat Croației, și nu poate să-i fie indiferent, ce soarte va ajunge această țeară, dacă Austria și Ungaria va face vamă independentă, ar trebui atunci Dalmația să stea în aer, ne mai având legătura politică cu Austria.

Et nunc venimus ad fortissimum murum.

Biankini se întreabă, că ce se va întâmpla în acest caz cu Bosnia și Herțegovina?

Austria nici-când nu se va învoi, ca provinciile ocupate să se încorporeze Ungariei. — A ridica între Dalmația și aceste provincii vamă independentă ar fi o absurditate, afirmă Biankini, pentru-că Dalmația ar pierde în timpul creșterii unei „Magna Croația“ teritoriul din dos al provinciilor, atât de mult dorit de dînsa. Nu ne rămâne deci alta, decât că dacă pactul dela 67 să va prăbuși, după părerea lui Biankini să se împreune cele trei regate (Croația, Slavonia, Dalmația) cu Bosnia și Herțegovina într-o „Croație mare“ autonomă, care ar lega alianța de vamă și comerț cu Austria și ar susținea o armată comună.

Ceea-ce privește chestia externă a două țări aliate, Austria și Croația, nu vor fi mari greutăți, căci prin o considerare preventivoare din partea Austriei față de interesele noastre agrare, oferim noi industriei Austriei trecerea către Balcanul oriental, care și așa stă pe picior cu politica ungurească. (Aici ear dovedește Biankini ce vederi restrânse are privitor la vama Austriei și unei eventuale alianțe cu „Magna Croația“, pentru-că în starea în care se află azi și Croația proprie zisă, și Bosnia și Herțegovina nimic n'are a exporta, din partea agra-

rilor săi. Cine cunoaște miseria acestor popoare care nu au o viticultură modernă, ci niște prăpădite pe care nu s'ar găsi de loc mă în Austria să le cumpere, ca să amintesc de un soi de economic, căci celelalte, cereale etc. stau foarte rău, mai ales în Bosnia și Herțegovina, și din zi în zi sărăcia crește prin populațiune. Cât pentru calea ce ar deservii industriei austriace în Balcanul oriental, nu folos ar aduce Austriei, căci n'ar putea rezista concurenței României, care de presentea merge cu pași rapizi spre mărirea industriei sale naționale, care află atâta teren bogat în România care de fapt dominează în zilele noastre Balcanul oriental cu industria sa. Sa măsurăm mai cu ochii pe cartă distanța dintre România și Austria față de țările balcanice orientale vom vedea ce diferență mare este. Așa-l vede Biankini?! Not. trad.) Cât pentru armată, continuă Biankini, nu este de lipsă să mai dăm că Croația va primi limba germană comandă.

Acestei limbi ni-am supune pentru-că fi o necesitate a țării armatei comune, nici când n'am primi limba maghiară ca limbă de comandă în armata Croației, pentru-că face din scopuri mârșave de maghiarizare, dovadă aduc orașul Fiume, care în 67 au fost Ungurii cu puterea dela noi, și că după 30 ani de administrație ungurească, autoritățile Croate s'au dizolvat, rând pe rând.

Mai rău nu ni-ar putea merge — este Biankini în desperația — sa și închee cu vintele: „Caveant consules!“

† Stefan Ciorogariu

Zilele trecute s'a stins din viață un om brav Român și bun părinte de familie, cărui cerc de activitate deși n'a trecut pe marginele unei comune, cu toate acestea, în măsură deplină vrednic să ne amintim deosebit de el. Pentru-că a fost un om de viață noastră publică: lipul notarilor boșniaci și a notarilor români din a căror generație mai găsim câte unul. . .

Era din generația de notari cari poartă încredințat lor și-l considera nu ca mijloc de a face avere, de a-și arăta în comună puternicia ori să caute, cu ori-ce preț, de a-și stăpânirii, ci considera slujba drept o chemare, o misiune înaltă de a ajuta țara și poporul, de a-l ridica moralicește și materialicește.

Academia Română.

— Raport asupra lucrărilor făcute în 1904—1905. —

(Continuare).

Bursele au fost în număr de 33, și anume: a) 23 burse de câte 100 lei pe lună;

8 la Facultatea de științe din Iași studenților: Nicolae Ghiulea, George Giuncu, Dimitrie Iancu și Ana Forăscu din Anul I, Agricola Cardaș, Ilie Pisoschi și Zamfir Ștefan din anul II și Constantin Bedreag din anul IV.

7 la Facultatea de medicină din Iași studenților: Ioan Brăilă din anul II, Petru Dănilă și Alexandru Țaicu din anul III, Dimitrie Gavrițaș și Radu Andrei din anul IV, Emilian Buzenchi și Petru Nicolaescu din anul VI.

8 burse anuale la școala de poduri și șosele din București elevilor: M. Cioc, Gr. Constantinescu, D. Năsturaș din anul preparator, G. Orăscu din anul II, I. Balinschi, Malcoci, C. Mihailescu și Tiberiu Sfintescu din Anul IV. Conform dispozițiunii luate în 1901, acești elevi sunt socotiți în aceleași condițiuni, ca și bursierii Statului și bursele se plătesc în comptul Direcțiunii școlii.

b) 3 burse de câte 300 lei pe lună pentru licențiați:

D-lui Ioan Borcea, pentru studiul zoologiei descriptive la Paris, în anul IV.

D-lui I. I. Raianu, pentru studiul astronomiei la Paris, în anul III.

D-lui C. Popovici, pentru studiul matematicilor la Paris, anul I.

c) 3 burse de câte 250 lei pe lună pentru absolvenții de licee și de școale speciale:

D-lui George Amilcar Sava, pentru studiul chimiei industriale la Zürich în anul IV (anul III al Politehnicului).

D-lui Haralamb Vasiliu, în anul III, pentru studiul agriculturii la Hohenheim.

D-lui Vasile A. Tomulesci, pentru studiul tăbăcăriei la Lyon, anul I.

d) 2 burse pentru ingineri:

D-lui M. I. Stroescu, pentru studiul idilității publice, în anul III, cu 450 lei pe lună;

D-lui M. Bodnărescu, pentru studiul industriei petrolului, anul I. cu 300 lei pe lună.

În urma concursului ținut la Universitatea din Iași pentru acordarea bursei ce s'a dat d-lui C. Popovici, s'a acordat și lui Dimitrie Pompei și Traian Lalescu cât un ajutor de 200 lei pe lună spre a-și complecta studiile matematice la Paris.

Conform deciziunii din sesiunea generală a anului 1903 s'au acordat și anul acesta 10 burse de câte 360 lei anual la elevi de ai școlii practice de agricultură „Ioan Costache Agariei“.

În anul 1904 au expirat burse: d-lor ingineri I. Moțoi, și V. Roșu, cari au făcut temeinice studii, cel dintâi de morărie și cel de al doilea de idraulică;

D-lui Maximilian Rotariu, care a obținut diploma școlii de agricultură dela Hohenheim;

D-lor Constantin Motomancea, Ioan Popovici, George Anastase și d-rei Elena Nicodim, cari au obținut diploma de licență dela Iași;

D-lui D. Gh. Pășcanu și d-rei Elena Vereanu, cari au obținut doctoratul în medicină dela Iași.

Bursa d-lui Ioan Manolescu, dela Facultatea de științe din Iași, și a d-soarei Elena Moraru, dela Facultatea de medicină, au fost retrase, pen-

tru-că acești bursieri n'au trimis certificatele pre trecerea examenelor.

2. Institutul Otteleșanu dela Măgurele, îngrijirea colegului și președintelui nostru de Kalinderu, aduce importante servicii țării, fiind locul așezământ, unde se urmărește în primul rând buna creștere a fetelor române sărace. Meritul fără preget și plină de iubire a d-lui Kalinderu care a adus întru totul la îndeplinire dorințele nerostului fondator, se resfringe astfel și asupra Academiei, căci ea, găsindu-se în fruntea prinderilor de natura aceasta, contribuie la mărirea unor elemente atât de necesare pentru înaintarea culturii inimii și a minții în toate activitățile societății Școala cuprinde azi șase clase din cari cea din urmă este destinată lucrărilor manuale.

La examenele anuale ținute în instituție zilele de 26 și 27 Iunie au asistat ca delegați partea Academiei colegii nostri domnii: Dr. Babeș, St. C. Hepites și Gr. G. Tocilescu, însoțit de dl Kalinderu. D-nii St. C. Hepites și Gr. G. Tocilescu au prezentat, în ședința dela 3 Septembrie un raport; în care își arată mulțumirea pentru răspunsurile elevilor și pentru frumoasele rezultate și mersul general al școlii. Dl Tocilescu a dăruit o amintire, exemplare din scrierile sale despre Ștefan-cel-Mare. Au mai asistat la aceste examene, delegate dela Ministerul Instrucțiunii publice, d-nele P. Barsan, maestra la Azilul Elena Doamna, și Elena Dimitrescu, directoarea școlii de menaj din capitală; d-nele delegate au înaintat Ministerului un raport asupra acestor examene care s'a comunicat colegilor prezenți în ședința dela 20 August.

Eată de ce a și murit — sărac, deși după un atât de lung șir de ani ajung să mor. Eată de ce nu l'am văzut nici o dată în mijlocul notarilor cari să facă esces de onoare întru a se imbulzi în grația stăpânirii... erau, la congregație, sedințe furtunoase, și l'a putut vedea nimeni în ceata care cauta să se distingă lărmuind împotriva naționaliștilor, pentru ca astfel sibiraele să-i bată în umeri, ci retras într'un colț contempla... gândea, desigur, că altfel și-a închipuit să fie viața în comitat și nu odată va fi dat dând votul ori executând câte o poruncă a mai marilor.

Ear cât și-a iubit biserica, câtă solicitare avea pentru școală, o știm numai noi, și carti l'am cunoscut deaproape. Și-a iubit cu devotament poporul, ale cărui suferințe întristau sufletul și ale cărui zile de bucurie erau mângâiere.

Ca amic era dintre cei p'al căror curaj poți conta cu siguranță. Ingreunat cu viața creșterii a opt copii — și era un părinte de model — încercat adesea cu suferințe, căci era slab de constituție, nimeni dintre noi nu l'a văzut decât surizind, curajele lui erau ecoul unui suflet înălțat și generos... Avea ochi mici, dar de-o strălucire care mărturisea despre o inimă de elită.

Inchinându-i aceste șire, aducem prinos amintirii unui bun Român, iubitor părinte de familie și funcționar d'o rară ostenitate... Fie ca amintirea lui să inspire pe alți slujbași Români, cari, adesea, pentru ca să ajungă ori să se mențină în funcție, cred că trebuie să se umilească, din punct de vedere omenesc, și să se renege, în punct de vedere național.

Memoria lui Ștefan Giorogariu fie vecinică între noi!

Procesele din Timișoara.

— Raport prin telefon. —

Timișoara, 17 Aprilie.

Azi la orele 9 a început desbaterile proceselor intentate d-lor Petrovici, Jurca și Gaspar pentru 4 articole în »Drapelul».

Reichisitorul spune, că prin acele articole acușatii s'au făcut vinovați de peceapsa cuprinsă în § ul 172, alineatul al doilea (agitație).

Acuza o susține procurorul Dr. Jabăni.

D-nii Dr. Petrovici și Dr. Jurca se apărau singuri, ear pe dl Gaspar îl apăra dl avocat Brediceanu.

Sala de ședință și coridoarele este înțesată de Români din Lugoj și Timișoara, precum și din satele din apropiere.

Până acum — orele 10^{1/2} — s'a citit Reichisitorul, s'a luat naționalul acușărilor și se urmează cu interogatorul.

Resultatul se va ști abea la noapte, târziu.

DIN ROMANIA.

Convertire. Dl Take Ionescu, ministrul de finanțe, a depus pe biroul Camerei, în aplauzele entuziaste ale d-lor deputați, proiectul de lege prin care guvernul este autorizat a converti în rentă amortibilă 4 la sută împrumuturile cu rentă amortibilă 5 la sută emise dela 1881 până în 1892 și 1893.

Prin acest proiect se convertește în rentă de 4 la sută suma de 422 milioane lei și astfel realizează o reducere de 5.070.000 lei din plata datoriei publice.

Camera a luat la discuție în secții acest proiect de lege care apoi a fost admis.

D. P. Greceanu a fost ale raportor.

Dela Curte. Joi la orele 9 seara, a avut loc la Palatul Regal o reprezentație teatrală la

care M. S. Regina, Augusta Protectoare a societății de bine-facere »Regina Elisabeta», a binevoit a invita pe doamnele patronese și pe toți membrii acestei instituții filantropice.

M. S. Regele și Regina, precum și A. S. R. Principesa Maria, au asistat la reprezentație, dând semnalul aplauselor.

S'au dat două piese, care au fost jucate de persoane din societate. În timpul antr'actelor, o muzică de lăutari a cântat diferite arii, pe când lumea s'a adunat la bufet, unde s'a făcut cerc împrejurul Soveranilor.

În urma reprezentației, care a avut un succes deplin, Maiestățile Lor și Alteța sa Regală au binevoit a felicita pe actori; apoi s'au întreținut în modul cel mai afabil cu persoanele prezente, cărora le-au exprimat înaltele Lor mulțumiri, pentru concursul dat societății.

Maiestățile Lor și Alteța Sa Regală s'au retras la orele 12.

Sindicatul țărăștilor din București, a cărui președintă de onoare este M. Sa Regina, dă mari sărbări populare în grădina Cișmegeiu, în cele trei zile de Paște, 17, 18 și 19 Aprilie.

Ședința Academiei. Academia română a ținut Vineri după amiază ședința solemnă sub președinția M. S. Regelui, care a venit însoțit de Principele Carol.

La deschiderea ședinței d. Kalinderu, președintele Academiei, a luat cuvântul și a mulțumit M. S. Regelui pentru solitudinea ce arată celui mai înalt așezământ cultural al țării.

Suveranul răspunde că urările cari de astădată salută venirea Sa în templul științei și literaturii române îl sunt scumpe.

Mulțumește tuturor cu aceeași căldură și promite a urmări și de aci înainte cu același interes lucrările Academiei.

Limba românească, continuă Suveranul, mi-a devenit îndoit de scumpă de când am deprins s'o vorbesc și o las urmașilor mei pe cari îi cresc în iubirea ei.

Ca dovadă de dragostea ce am pentru ea am propus Academiei să se întocmească marelui etimologicum.

Să nu ne ferim de limba din letopiseți, ci de neologismele întrebuintate azi.

Acest fapt se datorește obiceiurilor străine introduse și la noi, dar mai ales educării copiilor în străinătate de către clasele de sus, ceea-ce a făcut ca acestea să fie cu totul despărțite de celelalte clase.

Academia și un mănunchiu de scriitori luptă pentru îndepărtarea acestui rău: iată dar de ce e nevoie să se aducă la îndeplinire întocmirea marelui dicționar.

Aștept dar cu nerăbdare, a încheiat Regele, ca marelui etimologicum, să fie terminat și pus în mâna tuturor.

Mișcare în corpul diplomatic, pe ziua de 1 Aprilie:

Dl Dim. I. Ghica, ministru plenipotențiar la Atena, e pus în disponibilitate.

Dl I. N. Papiniu, actual ministru plenipotențiar la Haga, e transferat în aceeași calitate la Atena.

Dl Edgard Mavrocordat, actual ministru plenipotențiar la Belgrad, este transferat în aceeași calitate la Haga.

Dl Const. G. Nano, ministru plenipotențiar, fost secretar general al ministerului de externe, e numit trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Belgrad.

D. Nicolae I. Ghica, consilier de legație actual secretar general al ministerului afaceri străine, e înaintat la gradul de ministru plenipotențiar clasa II-a.

A. S. Regală Principesa României a binevoit a lua ceaiul Vineri la orele 5 p. m. la d-na și dl Dimitrie A. Sturdza.

Alteța Sa Regală era însoțită de doamna Sa de onoare d-na Elisa Greceanu.

Războiul ruso-japonez.

Inceputul luptei navale.

Foarte puțin se știe în timpul din urmă despre flota lui Rosdestvenski a amuțit telegraful, de când flota rusă a părăsit insulele

Amamba. S'a mai adăugat, ce e drept, că au văzut-o la sud-est de Saigon, unde nici nu a poposit flota. Se crede peste tot însă, că Rosdestvenski n'a ajuns încă la canalul Formosan. E întrebarea, de intră Rosdestvenski în ocean, ori crede, că pe largul oceanului își ajunge ținta, Vladivostocul. De tinde a ajunge la Formosa, lupta e pe 'ncepute, fiindcă flota lui Togo păzește împrejurimile insulei.

— 17 April.

Paris. Lui »Echo de Paris» i-se scrie din Petersburg: Flota lui Rosdestvenski a luat calea spre Formosa, unde, după-cum se crede și-a concentrat flota Togo. Mai mult nu se știe. Ultima telegramă laconică a lui Rosdestveski a fost:

— Înainte de luptă nu o să vă mai telegrafez; de mă bat, o s'o știți dela Togo, ear de eu bat pe Togo, imediat o să vă comunic.

Londra. Aici se crede, că mâne se va decide soarta flotei lui Rosdestvenski, de e drept, ce se crede de toți în Petersburg, că Rosdestvenski înaintează într'una spre Formosa.

Londra. Corespondentul din Hangcong al lui Daily Express a vorbit cu un oficer de marină englez, care a spus, că nici marina engleză nu știe, unde e Togo. Ziarele engleze au scris, ce e drept, că flota japoneză era acum o lună lângă Singapore. dar de atunci nimeni n'a văzut-o, că s'ar fi întors îndărăt. Vasele japoneze, ce au fost văzute în timpul din urmă acolo, făceau spionajiu. Djuncile chineze nu știu spune nimic despre flota japoneză. De aceea se crede, că flota lui Togo e în canalul formosan. Corăbiile de comerț înconjură de mult acest canal, fiindcă știe, că-i plin de mine.

Londra. Se depeșează din Singapore: Vaporul Marmara al societății Peninsular and Oriental în 4 l. c. a văzut 4—5 corăbiile ruse în direcția drumului spre Sunda la 1 grad 8 minute lățime sudică și 32 grade lungime ostică.

Se scrie din Hongcong: S'a răspândit aici vestea, că flota rusă s'a împărțit în două părți. O parte se află insulele Anamba, alta lângă Iava.

Vapoarele, cari merg spre Japonia sunt dijmuite cu câte un procent, ceea-ce influențează comerțul.

Din Mandjuria.

Petersburg. La rugarea sinodului, ca să se convoace adunare electorală, cu care să fie ales un patriarh, țarul Nicolae a scris următoarea observare:

Cred de imposibil, ca în turburările actuale să se poată face ceva atât de important, care cere liniște și răzgândire. Imi rezerv mie dreptul, că sosind privilegiul potrivit să fac inițiativa în chestia aceasta, să convoc sinodul, ca să se discute după merit o chestiune atât de importantă.

— Știri prin posta —

Forțele Rusiei și Japoniei pe apă. De pe teatrul de războiul maritim avem azi trei știri importante, din cari se poate face cu oare-care probabilitate un tablou tactic despre acțiunile ce se pregătesc în Oceanul pacific. Întâiu, a doua divizie de vase de război ruse, sub comanda contra-amiralului Folkersam, a trecut Singapurul și-și continuă drumul în marea sud-chineză; al doilea se spune că vice-amiralul Rosdestvenski nu se afla în prima diviziune comandată personal de el și că lipsese știri atât despre locul unde a rămas, cât și despre unde se găsește acum în cruciaștoarele și torpiloarele ce se presupune că-l însoțesc; în sfârșit, se auzia că Japoniezii n'au atacat încă pe Ruși și că s'au retras din punctele înaintate de supraveghiere.

Din aceste fapte se pot trage următoarele concluziuni: la prima privire, împărțirea escadrei ruse, judecând lucrurile numai la suprafață — ar da Japonezilor temporar o superioritate efectivă asupra fiecăreia părți din escadrele ruse și ar spori astfel șansele unui succes. Faptul însă că numai o parte a marelui flote a defilat pe dinaintea ochilor locuitorilor uimiți și agitați ai Singapurului, nu este mai întâiu nici o dovadă că Roșdestvensky s'a depărtat pe mult timp cu simburile flotei de celelalte vase ale lui Folkersam.

În ce privește presupusele viitoare evenimente, se pot avea în vedere următoarele: Vasele ruse cu cărbuni, cam golite nu prea au acum valoare pentru comandantul rus și e vorba ca aceste vase, plutind pe cât se poate pe lângă țerm, să treacă golful Siam și să se adăpostească în portul Saigon. Aci s'ar găsi cărbuni. Japonezii ar căuta să împedecă aceasta prin ori-ce mijloace. E oare-care probabilitate deci că înainte ca aceste vase de transport să ajungă la înălțimea Condor, ceea-ce socotindu-se drumul de șase mile pe oră, poate avea loc la 13 Aprilie, Japonzii să dea un atac de încrucișătoare și torpiloare. Probabil că în acest drum periculos, Roșdestvensky va însoți divizia și prin tel-grafia fără sirmă se va informa despre diferitele etape ale marșului. Dacă în drumul său se întâlnește cu adversarul, îl va sili la o luptă decisivă fără ca în aceasta să fie împedecă de propriul convoi de vase de povară. Nu este exclusă posibilitatea că amiralul Togo va lăsa poate pe adversar să înainteze cu mult mai departe spre nord și că se va refugia la poziția sa dela sud de Saigon, cu toate avantajele ei, spre a nu se depărta în chip prea cutezător de baza de operație. Cum stau azi lucrurile, Japonzii au toate motivele de a fi foarte prevăzător, căci mai întâiu e în joc toată flota lor, iar al doilea un dezastru pe apă ar avea o foarte mare influență asupra operațiilor pe uscat și asupra încheerii păcii.

Rușii se apropie de teatrul de războiu maritim cu șase vase de luptă mari, puternice, moderne. Amiralul Togo nu are în fața acestora decât patru vase de luptă de o forță egală; dar aceste vase japoneze sunt mai mici ca unitățile ruse și totuși sunt superioare acestora în artilerie, cuirasă, itueală și echipaj. Dar Togo mai dispune și de opt încrucișătoare puternice, și aceasta e superioritatea numerică și tactică a Japonezilor. Aceste opt încrucișătoare pot fi considerate ca vase de linie de al doilea rang. Celelalte vase ale Japonezilor, 14 încrucișătoare de a 2-a și a 3-a clasă și 9 eanoniere n'au acum mare însemnătate; în schimb însă, e importantă flota de torpiloare, care, cu toate perderile, numără 19 distrugătoare și 18 torpiloare.

În rezumat, se poate zice că Japonzii posedă superioritatea numerică și de artilerie și pot privi lupta cu o întemeiată perspectivă de succes. A se mai adăoga la aceasta școala mai bună, mai intensivă, eșită din practica războiului, moderațiunea și bună starea vaselor; în privința aceasta la Ruși e cu totul din contra. Surprinzător ar fi numai dacă amiralul rus ar putea schimba situația războiului; ultimul apel ce l'a făcut la norocul armelor l'a întreprins în împrejurări așa de grele cum nu se mai pomeneste în istoria războaielor maritime.

Mai e posibil că flota japoneză nu găsește pe adversar pe uriașa întindere de apă, cam de 600.000 areale pătrate, sau nu o caută cu grosul său, și că flota rusă poate ajunge fără luptă la Vladivostoc.

Atunci, în tot cazul, acolo se va petrece ultima scenă a dramei maritime în niște împrejurări cum nu se poate mai favorabile pentru Japonzii, astfel că sfârșitul luptei în marea japoneză, la care luptă ar fi întrebuintate toate celelalte rezerve maritime ale Japoniei, n'ar putea fi decât nimicirea desăvârșită a mult încercatei flote ruse. Aceasta ar fi și motivul pentru care amiralul Togo lasă flotă rusă, ce pe fie-care zi slăbește mai tare, să înainteze, pentru ca mai târziu cu atât mai sigur să o poată nimici.

Avizăm pe on. abonenți, că cei-ce n'au renoit încă abonamentul vor mai primi numai un număr și apoi li-se va sista foaia.

Deodată amintim că ulterior nu mai putem servi cu numerii, pentru că foaia apare numai în atâtea exemplare, câți abonenți are.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 Aprilie 1905.

— **Scăpat de tomniță.** Duminică, la 16 Aprilie, s'a împlinit anul de când dl Dr. *Casiu Maniu* a plecat la Vă, ca să robească un an întreg pentru un articol scris în fosta „Tribună“ din Sibiu. Împlinind anul de robie, tânărul luptător earăși va intra în tabăra acelora, cari lucră pentru binele poporului român. Il salutăm cu dragoste frățească.

— **Profesor distins cu brâu roșu.** Cu o distincție meritată fu împărțit domnul profesor dela liceul local, *George Papp*. Ca preot al diecezei gr.-cat al Orăzii-mari fu numit *protopresbiter și membru al consistorului Oradan*. Actele denumiri i-au fost înmănate de ven. protopop gr.-cat. al Șiriei *Marcu Pascuțiu*. Noi și toți, cari îl cunoaștem vedem în aceasta o răsplătă binemeritată. Felicităm călduros pe noul protopop!

— **Statua regelui în Caransebeș.** Se știe, că comitatul Caraș-Severin a hotărât să ridice statuă regelui în Caransebeș, pentru-că cu ocazia ștergerii confinielor militare, comitatul a dobândit teritoare și păduri în valoare de milioane. Cu lucrarea operii s'a însărcinat răposatul mare artist *Fadrus*. După moartea lui s'a incredințat uceinicului său, sculptorului *Rollinger*. Statua va reprezenta pe regele ca tânăr, în uniformă de general, păzit de doi lei, cari închipuiesc comitatul Caraș-Severin. Figura regelui va avea înălțime de un metru și jumătate, va fi turnată în bronz. Leiș vor fi de marmoră. Inaugurarea va fi împreună cu mari sărbări din partea comitatului.

— **Potopuri primăvăratic.** Zăpada de pe munți dispăre cu itueală nebună dinaintea ochilor arzătorii ai soarelui. Râurile se mănăie de obrăznicia asta a zăpezii, își umflă busumflate apele.

Murășul pare, că e drept, liniștit. Pare, că greu îl poate ceva scoate din indiferentismu-i obicinuit. Incet însă se crede, că va amenința și ei. — Canalul Bega, după-cum se spune, a crescut foarte și cu *potopire amenințată Timișoara și jurul*. S'au luat de altă parte toate măsurile necesare la preintimpinarea pericolului.

— **Poesiile lui Coșbuc în traducere ungurească.** Révai Károly s'a pus să traducă în ungurește pe poetul nostru Coșbuc, pe care Dr. Versényi, secretarul societății literare maghiare din Ardeal, îl numește cel mai mare poet român.

— **Fibirăul Csukay — director de bancă.** Legea oprește hotărât, ca fibirăul s'ocupe și alte oficii, pornind din gândul că postul de fibirău este destul de greu ca el să reclame unui om întreg toată sîrguința-i și capabilitatea-i. O ordinațiune ministerială indică exact că nu este permis ca „cutare fibirău să fie *director la vre-o bancă*“. Și totuși, Dl Csukay, fibirăul din Chișineu, candidatul de deputat căzut, e *director al unei bănci din Chișineu*.

În ce țară-i comitatul Aradului?

Il vom întreba pe dl Urbán la proxima congregație.

— **Avis.** Dr. Alexandru M. Pop, specializat în morburile interne, medic balnear, își reîncepe praxa medicală în băile Herculanale la 1 Mai a. c.

— **Boala ministrului președinte Gautsch.** În starea lui Gautsch a urmat o ameliorare. Doctorii afirmă, că criza a trecut. Orbanțul nu s'a estins mai departe, dar până acuma n'a dat nici îndărăt.

— **Audiență.** Ziarele din București anunță P. S. Sa I. M. Moldovan, prelat papal în țară și membru al Academiei Române a fost primit în audiență de către M. Sa Regele.

M. Sa a binevoit a se întretine timp delungat cu P. S. Sa despre referințele școlii și bisericesti din Transilvania.

— **Procesul de divorț între surdo-mute.** Naintea tribunalului de „Sena“ s'a pertractat lele trecute un interesant proces de divorț între o păreche de surdo-muți, figurând ca martori de menea surdo-muți. Femea surdo-mută a divorțat pe bărbatul cu aceea, că a înșelat-o cu altă femeie surdo-mută. Bărbatul a tăgăduit morțiș, dar juriștorii încă au fasionat contra lui. Astfel judecătorii au declarat pe soți de despărțiți din vina bărbatului.

— **Aventura prințului prusian Henric.** Liția din Hamburg are în timpul din urmă un caz de tot interesant.

Când un vagon electric era să treacă pe râul Elba, tocmai înaintea lui s'a oprit un automobil, al cărui călători își plăteau vama obicinuită slujbașului. Inzadar a sunat conducătorul tramwayului; automobilul nu s'a dat la o parte, că electricul trebuia să se oprească. Atunci căjit conducătorul zise către cei din automobil:

— **Ce căutați cu teleaga aceea pe șosea? N'aveți voi doar mai mult drept, decât oamenii!**

La cuvintele acestea unul dintre călători îmbrăcat în manta militară zise:

— **Indată!**

Acesta era prințul prusian *Henric*, pe care conductorul nu l'a cunoscut, fiind-că în adesea dialect hamburgian îi zise se aștepte.

— **N'am vreme să aștept după voi; înțeleg că vă fac bucată netrebnică teleagă!**

Atunci conducătorul dădu la o parte automobilul, ear electricul își continuă drumul. Vameșul, când afla mai târziu, cine a fost automobilul, a făcut arătare la poliție.

Conducătorul scris, ce e drept, o scrisoare plină de scuzele cele mai umile prințului Henric; dar procurorul totuși l'a pus să acuză.

— **Ginerele regelui englez pe banca acuzaților.** Se anunță din Londra, că azi, la Viena sta pe banca acuzaților prințul *Fise*, bărbatul celei mai mari fete a regelui *Eduard*. Prințul drumul London-Brighton adică a dat automobilului o forță mai mare decât 30 mile engleze, ceea-ce nu îngădue legea. Locuitorii Londrei așteaptă cu mare interes pertractarea. Fiecare e convins, că judele va pedepsi pe prinț în cuviință.

— **Un curios oficiant de poștă.** Un oficiant de poștă avea mania de a ceti toate corespondențele, ce-i cădeau în mână prin ceea-ce se întârea timpul din urmă a scăpat viața a două însuși. În lele trecute citise adică pe o corespondență, în care doi tineri amorezați în Hütteldorf de lângă Viena se vor *sinucide*. Imediat a făcut arătare la poliție, care grăbindu-se la fața locului, găsi pe un tânăr și o fată zăcând unul lângă altul cu pepturile străpunse de gloanțe. Au fost duși imediat în spital; doctorii speră să le recupereze viața.

— **Inmormântarea lui Strossmayer.** Telegramele de Vineri din Diacovar spun următoarele: Au sosit o mulțime de străini. Orașul geme de bucurie. Guvernul e reprezentat prin Chavrak, șef de delegație. Au sosit mai multe sute de cununi, între care și din Boemia, Craina și Dalmația. Sierăria eră în catedrală. Piața de dinaintea bisericii deși e vreme rea, găfăe de lume. Se crede, că rudele episcopului mort vor ataca testamentul. Delegații, privați, aproape întreaga Sclăvia din Monarchie a fost de față la înmormântare. A fost un act înălțător.

La prohod a oficiat metropolitul Posilona.

— **S'au ținut nenumărate vorbiri.** Deosebit de interesantă a fost vorbirea lui *Stadler*, metropolit în Serajevo, arătând merite ale decedatului, merite la propășirea țării și fericirei poporului croat și vorbind despre el ca de despre un prelat, ce trebuie să fie pentru ceilalți.

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stofe pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — *Magazinul nostru fabrică și engleze din patrie și dBrünn.*

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD. piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

SPECIALITĂȚI

de

STOFE ENGLEZE

COLORATE

PENTRU VESTIMENTE

Impozanta inmormantare a fost o superbă, ună demonstrare; ca atare foile maghiare sunt ardate foc.

— **Grevă uriașă.** Se scrie din *Limoges*: În fabrici de porcelan din *Limoges* e pe încălece greva. După-cum se svonește cu acest prilej muncitorii celorlalte fabrici se vor pune 'n grevă, și se la număr ajunge peste 20.000 — După o telegramă greva și început și adoca țecce mit muncitori fac greva.

— **Juzi somnoroși.** Azi Rusia și America nu la ordinea zilei. Scandaluri mari, pagini importante din cartea ticăloșilor ne vin din Rusia; unii ale științei, artei, orii industriei, orii eferescențe de nervosism, spirit, lucruri stranii porce dela fărmerii lumii lui Columb spre înbătrînul nostru continent.

Ce va voi spune, s'a întâmplat în *Varșovia* arată, ce model e justiția rusă, când juzii part dreptatea dormind.

„Prawo“ (Dreptul), foare rusă adică serie atoral caracteristic eas.

La un proces pentru falsificări de bani, pe and se pronunța vorbirea de apărare, un ascultor indignat a sberiat, cât l'a ținut gura:

— Fac atent pe senat, că președintele se arme!

Pertractarea a încetat și despre acest caz a luat oficios protocol. De oare-ce președintele mărturisit, că a dormit în decursul vorbirii de apărare, pertractarea fu amânată și mai târziu începută din nou. Se vede, că unele capitole din *„Lămurirea“* lui *Tolstoi* își află în Rusia aplicarea practică.

— **Scandalul cu Koerber.** La timpul său scriese *„Zeit“*, că *Koerber* a luat dela cavalerii *Max Baumbach* și *Max Gutmann* câte 500.000 și pe dreptul acesta i-a făcut membrii ai *Herrenhaus-ului*. *Gutmann* a intentat proces contra editorilor lui *Zeit*. Zilele trecute a fost pertractat procesul înaintea curții cu jurați.

La pertractare *Dr. Kaner*, unul dintre acuzați, a spus că *Koerber* în timpul președinției sale a plătit două milioane pentru presă, ear banii i-a scurs dela diferiți înaintzi pentru distincții prea multe. La aceasta *Koerber* a răspuns, că el nu a suferit absolut de loc cu *Gutmann* în chestia aceasta.

I-s-au mai pus apoi lui *Koerber* multe alte crebărți: are cunoștința, că șefii de secții din ministeriu au tractat cu diferiți pentru bani în chestia obținerii de distincții etc.

Președintele a afirmat după toate acestea, că *Gutmann* nu e absolut de loc vătămat prin reacțianunile acuzațiilor, la ceea-ce acuzatorul *Dr. Benedict* și-a retras acuza.

Acuzații au voit să protesteze contra unei excluderi așa silite, dar președintele a anunțat imediat lichidarea acuzațiilor pe temeiul, că acuzatorul și-a retras acuza.

— **Micado — poet.** Ca și cei mai mulți strămoși ai lui, împăratul japonezilor este poet, căruia *Dumnezeu* îi însuflă versurile.

Războiul actual i-a inspirat câte-va poezii care circula în presa japoneză.

Aceste poezii sunt un document important care arată vederile împăratului în această epocă însemnată a Japoniei.

Trei din poeziile lui *Micado* sună astfel:
1. Am impresia că toți fii mei pleacă în depărtare, — La război să-și facă datoria, — Și cu bătrânul lor rege, rămân singur acasă — Și păzesc curțile acuma.

2. Noaptea aproape a trecut — micii boncari biziie neîncetat, — În ce han mizerabil, — Se află în astă noapte soldații mei?

3. Unii sunt pe câmpul de luptă, — Și alții *Dumnezeu* știe! — Trebuie să rămâie acasă; — Dar toate sufletele iubesc patria, — Ele sunt la fel, ori unde ar fi.

— **Ucigașul cumnatu-seu.** Fioros omor s'a întâmplat în *Hajdunánás*. Țăranul *Nábrádi András* s'arandase dela comuna bisericască 25 holde și din acestea 5 le-a subarândat lui cumnatu-seu. Mai târziu a voit să-și ia holdele îndărăt și mai pretindea dela el încă 40 de coroane. Intr'una din zilele trecute *Nábrádi* a mers la cumnatu-seu; Asta cu o furcă de fer i-a spintecat stomacul. *Nábrádi* a murit imediat.

— **Spităria C. Balassa** cheazăște, că laptele de castraveți al lui *Balassa* cu efect admirabil și veritabil englezesc, care a fost pus în circulație, nu e de loc stricacios feșil. De probă numai odată să-și comande damele noastre laptele de castraveți al lui *Balassa* și se vor con-

vinge, că acest mijloc de înfrumșețare delatură imediat pistru, pete, spuse și alte necurătenii ale feței, face fața lucie, tinără și rumenă. Un flacon 2 cor., apoi săpun veritabil englezesc de castraveți 1 cor., pudră 1 cor. 20 fil. Se poate procura în ori-ce spiterie. Depositul principal în *Arad*: *Spităria Földes Kelemen*, drogheria *Vojtek* și *Weisz*.

CRONICA EXTERNĂ.

Un discurs al contelui Ocuma.

În momentul, când lumea întreagă se ocupă de chestiunea păcii, e interesant din toate punctele de vedere a ști unele date despre starea sufletească a bărbaților de stat din Japonia, căci așa avem prilejul să trecem în revistă o oarecare soluție a conflictului actual și să ne familiarisăm nițel cu ambițiunile ulterioare ale Japoniezilor. Contele *Ocuma*, fost ministru de externe al Japoniei, în o sală a universității din *Waseda* a ținut în 23 Decembre 1904 un discurs.

Subiectul discursului a fost: „puterea Japoniei în Asia orientală“. Foarte convins fiind de puterea țării sale el consideră, că ultimele evenimente i-au ridicat țara în suita celor șapte stule, care joacă un rol considerabil în politica mondială: ca atare are drept să se intereseze de toate evenimentele. Japonia e a opta putere mare. Ea reprezintă în Asia elementul galbin progresiv, element liberal.

Ocuma ar voi, ca Japonia să aplice în o oarecare măsură doctrina *Monroi* în ce privește chestiile Asiei orientale, să nu îngăduie adevă, ca vr'o altă putere să contracareze intențiile Japoniei. Rusia a urmat o politică de ocupație, de estensiune, la ceea-ce s'a opus Japonia.

Ocuma a preconizat integritatea Chinei; el a zis, că China trebuie încurajată pentru ca să nu se lase distrusă. El e adversarul sferelor de influință și de îmbucătățire.

Numai Japonia poate duce China la civilizație. Contele *Ocuma* a și pus început lucrării deja, când era ministru al esternelor. Deci se apropie vremea: Japonia nu poate să tracteze bine cu China, înainte de a-și fi simțit cu ea puterea pe continentul asiatic. Sunt cunoscute motivele, pentru care Japonia poate fi tutoarea Chinei.

China și Japonia trebuie să îndrume China cu toată puterea pe calea civilizațiunei; dar ea nu va tolera să i-se facă opoziție principiilor ei nici în China, nici în Coreea.

Contele *Ocuma* indică apoi condițiile păcii: „Scopul războiului n'a fost acviștie de teritoriu; trebuie evitat, ca pericolul să se reînceapă“. Contele crede în sinceritatea simpatiei puterilor străine pentru Japonia. Aceasta își va lua asupra-și marea responsabilitate de a menține pacea în Extremul-Orient. Condițiile păcii vor trebui să suprime pentru viitor ori-ce pricină de turburări.

Rusia după căderea *Port-Arthurului*, *Mucdenului*, eventual a *Vladivostokului* va fi silită să abandoneze întreagă *Mandșuria*. Va trebui să dea îndărăt *Vladivostocul*, provinciile maritime și insula *Sahalin*. Nu-i consult să i-se ceară să lase și din *Siberia*. Japonia va trebui să aibă calea ferată chineză cu partea *transsiberiană*, ce duce în *Vladivostoc*, Rusia va mai trebui să deschidă *Siberia* înaintea comerțului și exploatării industriale a străinilor.

Ce va face Japonia cu *Mandșuria*? Această chestiune se va rezolva numai vis-à-vis de China. Japonia pretinde toate drepturile necesare pentru a putea asigura menținerea păcii și ordinii în Extremul Orient.

Justiție.

§. Și-a ucis bărbatul. Băutura e mama tuturor relelor. În procesul, ce l-o-i povesti, au mai jucat rol însă și alte circumstanțe.

Hegedüs, când s'a însurat avea vr'o opt holde de pământ. La indemnul socru-său *Horváth András* și-a vândut însă țarina, ce-o avea și s'a mutat cu familia cu tot la părinții femeii. Din prețul moșioarei a dat împrumut socru-său 240 coroane, ear restul l'a băut. De aceea era în casa lor zilnică cearta care deveni adevărat răzbel în 4 Novembre, anul trecut. *Horváth* ceru rachiul, femeia nu a voit să-i dea. Din asta s'a făcut cearta. A sărit la el tatăl femeii, fetele, ear femeia a început să-l toace în cap cu o prăjină, până ce a căzut jos de n'a mai putut zice, decât: — Doar va fi deja destul.

Hegedüs nu peste mult a murit.

Familia întreagă a fost arestată; în arest preventiv a rămas numai frumoasa nevastă, ear ceilalți fură puși pe picior liber.

Zilele trecute după-ce înflorătoarea crimă fu pertractată la curtea cu jurați, frumoasa nevastă fu osândită la trei ani temniță, ear tatăl ei și sora-sa *Susana* la 3 luni.

§. Cercetare în chestia a două mandate. Caria s'a ocupat în 13 Aprilie cu petițiunile date contra mandatelor lui *Blaskovich Sándor* (ales în *Szombathely*) și *Csillaghy György* (ales în *Privigyó*). S'a dispus procedura de dovedire.

§. Și-a omorît pe socru-său. *George Ionescu*, țăran din *Utvín*, cu băta a omorît pe socru-său *Alexandru Stoja*, fiind-că cest din urmă cocheta cu femeia lui *Ionescu*, care-i era fată maștoră. Procesul i-s'a pertractat zilele trecute la curtea cu jurați din *Timișoara*. Apărător a fost dl *Dr. Coriolan Bredicianu*.

Acuzatul a zis, că el a voit numai să bată pe socru-său, nu să-l omoare. A fost osândit la doi ani temniță.

ECONOMIE.

Arad, 17 Aprilie.

„Societatea economilor“.

„*Gazda szövettség*“ din *Budapesta* a pus la cale un șir de prelegeri asupra stărilor sociale de astăzi. Ținta acestor prelegeri e a lumina pe cei mai de asupra cum e starea poporului de rînd și ce mijloace ar trebui să se folosească pentru îmbunătățirea sortii țăranului. Nisuița aceasta e fără îndoială foarte frumoasă și șirul acesta de prelegeri a dat prilej mai multor foii din *Budapesta* să arete care sunt relele cele mai mari, de care suferă societatea și îndeosebi țăranimea. Astfel „*Alkotmány*“ cere într'un articol ca să nu mai deie jidovilor dreptul de crășmărit, ci să-l deie societăților creștine de conzum, care ar trebui să se înființeze în fiecare comună. Dumineca și în sărbători crășmele să fie închise toată ziua, sub grea pedeapsă. Să se pedepsească nu numai fiecare om care se îmbată, ci și crășmarul care i-a dat beutura. „*Alkotmány*“ zice că crășma jidovească e pricina întregii ticăloșii și sărăcii.

Curs de stupărit. În stupăria de stat din *Gödöllő* în cursul acestui an se vor ținea 6 cursuri de stupărit în terminii următorii:

dela 1 Mai până la 21 Mai pentru țăranii, dela 22 Mai până la 11 Iunie pentru condenți.

dela 15 Iunie până la 28 Iunie pentru procoți.

dela 1 Iulie până la 21 Iulie, Dela 24 Iulie până la 13 August pentru învățătorii populari, în fine

dela 18 August până la 31 August pentru femei.

Scopul acestor cursuri este, că cei-ce participă, să se introducă în cunoștințele teoretice și practice ale stupăritului și să învețe să facă coșniți și lăzi precum și uneltele trebuincioase la stupărit. Participătorii la aceste cursuri primesc întreținerea gratuită și afară de aceea, care dovedesc în petiția lor, că sunt lipsiți de mijloace și vin din o stațiune a căilor ferate de stat, care cade în zona 7—16, primesc certificat pentru bilet de jumătate preț, valabil pentru trenuri de persoane și mixte. Prețul acestui bilet dimpreună cu spesele de reîntoarcere la sfârșitul cursului li-se restituie. La fiecare curs se primesc câte 20 de ascultători. Cel ce doreș a lucra parte la cursul corespunzător ocupațiunei lor sunt provocați să-și susțină petiția lor, adresată ministrului de agricultură prin autoritățile lor superioare, ear țăranii și cei de alte ocupații, petiție provăzută cu recomandare din partea antistiei comunale, cel puțin cu o lună înainte de a se începe cursul.

Pro și contra teritorului vamal independent. Cătră finea lunii trecute a primit coaliția unită adrese dela asociația industrială din *Oradea*, apoi *Zsolna*, *Szigetvár* și *Mezőtur*, adrese, în care se cere tariful vamal independent.

Se telegrafează din *Zagrab*: Zilele trecute a ținut ședința extraordinară *Societatea economică croată-slavonă* sub președința contelui *Kulmer*, ca să ia poziție în chestia separațiunei

vamale. Membrii Caroli Mihailovici și baronul Hellenbach au spus, că separația vamală ar fi fatală pentru Croația și în cazul, că totuși s'ar face, să se primiască propunerea, că atunci Croația cere teritoriu vamal independent propriu. Propunerea în forma unei adrese va fi înaintată dietei croate.

Târgurile de țară în luna Aprilie. (După calendarul nou) Canija turcească 29, Carasebeș 27, 28, 29, Cermeiu la Florii, Chichinda mare 24, Crașova 23 și 24, Dobrițin (Debreczen) 24, Gataia 20, Merczidorf (Carani) 20, Moldova veche 21, Nădlac 29, Orczidorf 24, Panciova 22, Perjámos 24, Valca mare Joși înaintea de Paști, Vărădia 22, Zorlanțul mare 23.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 17 April. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe April (100 clgr.)	17.54—17.56
Secară pe April	14.52—14.54
Ovăs pe April	13.88—13.90
Cucuruz pe Maiu	15.00—15.02
Grâu pe Octombrie	16.60—16.62
Secară pe Octombrie	13.42—13.44
Grâu pe Maiu	11.78—11.80

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe April 1905	17.60—17.62
Secară pe „	14.56—14.58
Ovăs pe „	13.90—13.92
Cucuruz pe Maiu	15.00—14.02
Grâu pe Octombrie	16.62—16.66
Secară pe „	13.44—13.46
Grâu pe Maiu 1905	11.80—12.82
Cucuruz pe Iulie	—

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
280—300 măști metriche grâu cor.	16.00—16.20
180—200 „ „ cucuruz „	15.20—15.40
Semnare nominală: secară:	14.20—14.40
„ „ orz:	14.00—14.20
„ „ ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
600—700 măști metriche grâu cor.	16.20—16.40
700—800 „ „ cucuruz	15.00—15.20
Semnare nominală: secară	14.00—14.20
„ „ orz:	14.20—14.40
„ „ ovăs:	13.40—13.60

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 klg.	Cor.	16.45—16.50
„ 80— „ „	„	16.55—16.60
Secară: 100 „	„	13.90—14.00
Orz: „ „	„	13.90—14.00
Ovăs mercantil 100 klg.	„	13.50—13.70
„ cernut „ „	„	13.40—13.60
Cucuruz vechiu „ „	„	15.70—15.80
„ nou „ „	„	15.50—15.55

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor.	158—
„ „ „ mic	„	100—
„ brut „ mare	„	150—
„ „ „ mic	„	158—

Tîrgul de porci din Kőbánya.

— 17 April —

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 129—130 fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 134—132 fil.; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 260 klg. 135—136 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlgr. greutate 133—134 fil. Ușorți până la 240 kgr. 131—132 fil.

Numărul porcilor: la 4 April 1905 a fost 25,530 buc. în 5 April s'a adus 233 bucăți, s'a transportat 193 bucăți a rămas prin urmare pe piață 25,574 buc. Căutarea a fost mai ales la cei grași vie

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENAȚIONAL —

De

26

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Dar' acestea nu se credeau de sigur.

Maî răsuară cloncănituri în trei direcțiuni deosebite, apoi, după un nou interval de câteva minute, un al doilea cor se înalță cu mult mai apropiat decât cel dintăiu.

— Răspunde-le, Strother, răspunde-le! șopti Eugen cu o voce rugătoare.

— Nu! zău, nu! zise Strother, a căruia liniște părea că se mărește, cu cât creștea nerăbdarea tinărului. Nu, am pierde totul. Tăcere! Uite-1!

Pe când murmura aceste cuvinte, se arată figura întunecoasă a unei paseri enorme și majestuoase, părând înalță ca de un metru și treizeci centimetri când se ținea drept pe labe; ieșea mândră din seciu ca la patru sute de metri depărtare.

Era la dreapta vânătorilor și alerga cu aripile deschise, în deplin luminiș, venind drept spre ei.

Dar', deodată se opri, înalță capul îndreptându-și lungul său gât și privi împrejurul său, ca și când ar fi fost cuprinsă de o mare neîncredere, sau ar fi auzit un sgomot neliniștitor.

Apoi scoase un tare și răsuară:

„Gobble, gobble, gobble!“

Două strigăte răspunseră îndată, din marginea opusă a luminișului, apoi doi alți curcani se năpustiră spre rivalul lor; erau după-cum se poate închipui, foarte deosebiți, în vigoare și grație, de semenii lor domestici din curțile noastre.

Ei înaintară astfel semeți, în curs de câteva secunde, apoi fie-care din ei se opri văzând pe concurenți, și începură toți trei a-și umfla gușile, a se roti și a golba cu desperare.

În furia lor, păreau că uitaseră cauza grabei lor. Și se fuduliau, învârtindu-se cam prin mijlocul luminișului, și pregătindu-se cu siguranță pentru luptă.

Strother mai aștepta, ca la zece minute cel puțin, în care interval cei trei concurenți, umflați și strănutând de furie, înaintară la câți-va metri unul de altul, dar' tot afară din bătaia de pușcă a vânătorilor, rămași la postul lor.

— Trage numai după mine, pentru D-zeu! șopti Strother la urechia tinărului. Și poate îl vom avea pe toți trei.

Zicând acestea duse țîrlitoarea la buze și produse cel mai dulce, cel mai slab „clioc“ ce se poate închipui.

Dar' atîta a fost de ajuns.

Cele trei capete se plecără ca secerate de aceeași lovitură, și cu aripile întinse, cele trei animale sosiră cu toată iuteala, nizuind fie-care numai, cum să fie cel dintăiu pentru a prezenta închinăciunile cuvenite acestei femeiuști, care stăruia să rămână ascunsă.

Strother rădică încet carabina.

Cele trei pasări își continuară alergătura amețitoare, cam până la treizeci pași dela desiş.

Apoi, se opriră deodată.

Fie-care din ei își umflă mărgelile purpurii, care atârnav pe piept și pe gușe, mătură pământul cu aripile, deschizând, ca un imens evantai penele din coadă, și se umflă, se umflă, ca un balon învelit în fulgi sbârliți, cloncănind la nebunie...

Carabina Tennesseeanului resună sgomotoasă și curcanul dela stînga celorlalți se rostogoli pe pământ, cu o singură mică gaură în mijlocul pieptului.

Apoi, ca la un sfert de secundă în urmă îndoita delunătură a puștei cu două țevi a lui Eugen Dupră răsuară la rândul ei, și celelalte două pasări căzură trăznite, lângă rivalul lor deja nemîșcat.

Tinărul creol era nebun de bucurie, ca și cum aceasta ar fi fost prima lui împuşcătură. Felicită pe bătrânul vânător pentru talentul său și pentru răbdarea sa minunată, îi mulțămî pentru noua lecțiune ce primise și puse stăpînire pe mândrul său vînat, pe care-l cântări cu admirare.

Cel mai mic dintre curcani cântăria ca la cincisprezece chilograme.

În timpul ac sta soarele se înalțase în punctul cu'minant al cursei sale: era amiază și vânătorii începeau a simți proverbiala poftă de mîncare a semenilor lor.

— Am promis Tennesseei un curcan, Eugen. Voiu întrece promisiunea. Vom fi de ajuns, ca să hrănim pe toți, chiar și pe tine. Sunt încântat dragul meu Strother, și nu pot să mulțumesc din destul, căci fără de d-ta nu împuşcat nici unul. Ce greu mi-a fost să stăpînesc! Nu puteam crede, că nu exagera precauțiunile d-tale. Dar' acum să plecăm!

— Da, să plecăm, zise Strother, vor să trebuiască de mine la schelă după prânz. În colonelul voește, ca blochazul său să fie pentru mâne seară, n'avem vreme de pierdut. Într'aceea putem merge vînând. Dacă voi apucă pe dreapta acestui desiş, ear' en pe stînga și să ne îndreptăm spre caii noștri. Poate ne întălni o căprioară sau un urs. Voiu duce curcanii. D-ta vei trage, dacă vom găsi ceva.

Tinărul, fericit să găsească ocaziunea de a da o nouă dovadă de îndemănarea sa, nu lăsă a fi rugat pentru a încredința tovarășului său greaua sarcină. Supraveghietorul, care puternic cu un Hercule, se încărcă cu cele două paseri și apucă la stînga, pe când tinărul stăpîn urma marginea din dreapta, țînând din țîunea arborelui, de care fuseseră legați caii.

Strother înainta cu pasul său obișnuit, a se simți încurcat de sarcina de vre-o cincis-chilograme, pe care o purta pe umăr, nici greutatea drumului urmat. Scopul său era să recunoască localitatea și poate de a procura Eugen Dupră ocaziunea de a mai împuşca vreun vînat, dar' de sigur el nu se gîndea la vînat. De aceea nici nu se simți desamăgit neliniștit nici un animal.

Sosia la locul unde legase caii, când se la o mică distanță, aproape în același timp două detunări ale puștei tinărului său tovarăș.

El murmură, vorbind în sine și:

— Ce diavol! Mă întreb în ce a putut să cu atîta grăbire?

Apoi, liniștit legă curcanii de oblăncul și sezu jos, pentru a aștepta înapoarea lui Eugen.

Trecu cîtva timp, dar' acesta nu se întoarse.

Strother devenia tot mai neliniștit. Căia de câteva ori, dar' nimeni nu-i răspunse.

Apucând revolverul ascuns în cîmpoacă sa și rădicînd cocorul carabinei, alergă în direcțiunea seciului, unde auzise îndoita delunătură.

Eugen dispăruse și nu se auzia nici un sgomot!...

... Pușca sa descărcată căzuse în iarbă, mijlocul unui mic luminiș al cărui pământ se frământat de urme proaspete, făcute de copiii mai multor cai. Aceștia evident se depărțaseră în direcțiunea marelui luminiș, unde fuseseră pușcați cei trei curcani sălbatici. Aceștia erau foarte vizibile, dar' aceasta nu era tot; mică baltă de sînge se închegea lângă pușca descărcată. La această vedere Strother scoase urlet de desperare și de furie, smuigîndu-și rîsul său alb.

XIII.

Bătrânul Wash găsește urma.

Colonelul Mogoffin, așezat sub ceva arbore lângă amicul său Wash Carrol, mîncă din rezerva zeală o bucată de pesmet cu șuncă, și privi cu plăcere și fericire progresele blochazului.

Muncitorii cari lucrau sub direcțiunea un bărbat energetic, îmboldiți de altcum de teamă atac din partea Indianilor, făcuseră treabă multă într'un timp scurt. Deja, stăpîni grei, lustruși și îngrijire dela mijloc, până în vîrf, se ridicau o înălțime de un metru și treizeci centimetri formau un meterez solid, capabil a rezista gîlțului: cît despre stălpii din cap, pătrunși de durii de găuri făcute cu sfredelul, pentru a săla ochire cu pușca, ei erau aproape gata să fi așezați.

În acest moment, negrii muncitorii așezau în cerc mîncău de namezi, schimbînd glume mult ori mai puțin grosolane, cu veselia neputătoare a rasei lor, și se porneau pe ris în fiecare moment. Care fuseseră aduse lângă blochaz, femeile cu copiii foarte grăbiți aduceau toate obiectele transportabile în lăuntru ocolului.

De când fusese informat despre purtarea dată a șefului indian, colonelul se hotărîse înainte de începerea nopții, toate obiectele prețioase sau importante ale caravanei să fie puse adăpostul unei încercări de furt.

(Va urma.)

De aceea sufer cei mai
oameni, fiind-că nu se
pesc de leuirea boalei
când ar răuși. Iși
siesi bun serviciu, cel-ce
totdeauna la casa ceva
Un așa leac prea plăcut
faimă în toată lumea e

Feller Elsa-Fluid

care are o minunată influință la fe-
lurite boale, d. e. dureri de picioare
și mâni, amorțeli, dureri de nervi
și mușchi, reumă, răcială, durere,
friguri ș. m. d. 12 flacoane mici
ori 6 flacoane duble se trimit franco
de Eugen V. Feller spiter, Stubiak.
Templom-utcza (cott. Zagrab). 514

Vinzare de casă.

Din mână liberă se vinde
de sub No. 53 din comuna
Allac, fosta proprietate a răp.
Veszelszky Gábor.

In cauza pretului a se adresa
răp. Veszelszky Gábor

în Csanád-unguresc.
(Csanád).

Atențiune!

Dacă dorești ghete bune, estine și fine
le cumpără din prăvalia de ghete
de la d. și domni a lui Brecka
Károly de pe piața Arpád Nr. 5 (edifi-
cericea izraelite) unde comanda se
face mai punctual.

Se pot capata totfelul de ghete con-
constate în atelierul meu. Rog binevoi-
concurș al onorului public, cu de-
stima

Brecka Károly

pantofar.

Igaz Sándor

385

clasiornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

și argint călcat cumpără p. prețul
mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

Cea mai fină bere de butelie!

Fabricatul

„Isvorul străvechi“

pilsenian

din bereria civilă din Pilsen, renumita în
lumea întreagă (intemeiată în 1822) se tri-
mite pasteurisată în provincie, prin ceea-ce
i se dă o trăinicie de 4—6 săptămâni.
In Arad se trimite acasă.

Mă rog a trimite exclusiv la mine comanda

Szabo Kálmán

restauratier

„La pipuță“

Arad, Salacz-utca 3. sz.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu progete nime într'o chestiune atât de gingașă
a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul
instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punct-
tual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât
de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care
ajungi la vindecarea rólului, ceea ce fiecare o poate face
acasă fără de a-și împedea ocupațiunile. Dacă cineva
nu poate veni în persoană, atunci să-și desorie boala cu
deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslu-
șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. In scrisoare pune marcă de răs-
puns După încheierea curei, au la see scrisorile se ard
re respresă se retrimite.

Un astfel de leuitor și curățitor e institutul special
al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientositate capătă
ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale
unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc
trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri
Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palóc
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
ment cu metoda sãu proprie de vindecare și casurile
cele mai neglijate, boalele de besică, de țeve, de testicule,
de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilis-
ului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce
se țin de organele secretele femești. Pentru femei e sala
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
insuși dr. Palóc dela 10 ore în. a până la amasă).

Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

P. T

Am onoare a aduce la cunoștință sti-
matului public din loc și din provincie că
în atelierul meu de

fabricarea paturilor și a cuptoarelor
primesc efectuarea a tot felul de

cuptoare și mașini de gătit
tot asemenea

mutarea și repararea lor
pe lângă prețurile cele mai moderate.

Am în deposit sobe de maiolica ș. a. în
toate culorile și prețurile.

Rugând pentru binevoitorul concurs rămân
cu stima

Borai Gyula

524

fabricant de paturi și cuptoare

Arad, Közép-u. Nr. 6. (casa proprie)

Bijuterii, oroloage, aur călcat

si recuise de argint, seduli de ama-
netare cumpără pentru prețurile cele mai
mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

clasiornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii

(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de
bijuterii și oroloage.

IOSIF HEGEDÜS

Cronometrar, Clasiornicar și Giuvergiu

Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria afa-
bričanților Glashutten din Elveția. Exclusiv
singur. Clasiornice cu precisiune. 550

Dénes B. Budapest, VI Váci-Körút 61 sz.

Succesorul lui Brauner și Klasek Plewa E., inginer,

representanța gene-
rală și depositul din
Ungaria al fabricii
lui de mașini priv.
ces. și reg. și motor.

MOTORI

după modelul din 1905 cu benzin, gaz și vapor.

2—100 HP.

LOCOMOBILE CU BENZIN 2—20 HP.

Stabilimente motorice sugătoare cu gaz în felurite mă-
rimi în ce privește puterea de cal și cu cheltuială de
2—3 fileri pe oară. Prețuri ieftine și condiții de plată
favorabile. Conspect se trimite gratis.

Representanți soliți se primesc pentru provincie.

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Diaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole optice
a lui G. Rodenstock din München.

Fără rame!

Sticlă de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără rame!

Lipsiți cu
totul de îm-
prăștiarea
deasă ne-
plăcută a ra-
mei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și
pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea
forței vizuale. 557

Singurul reprezentant
în Arad și jur

Samuil Dick

orologier și fabricant de
articole optice. Colțul
Străzii Ioan Weitzer.

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

253

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuintarea de apă nesipoasă ori murdară nu abdic serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tuiături de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, odagă ischias, unghi în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari în tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insusirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenească binefăcătorul curent, când pe departe vindecă cu succes boalele aflate care, atât pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii cari prețuse cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită-și putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iestinatatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice e recomandă cu înțepire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copil și la femeii de consti-
tuție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară

străinătate e:
Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Právaie pentru mânuși și suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(În casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mânușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vënd pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân

303

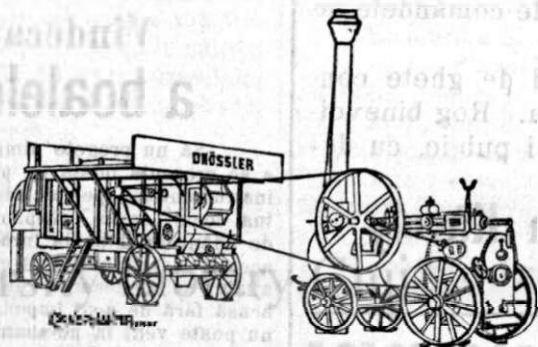
cu respect: **Hubatschek T.**

Carol Drössler

fabrică ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transporta automobile, locomotive cu vapor, grapa de vapor, imblăcee cu vapor, imblăcee de mână și (jargányos) motoare de ulei crud, montează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfa solidă, pe lângă condițiuni favorabile de plată. —

Se trimit cataloage de preț și cheltueli gratuite.

Se caută agenți.

490

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vesminte, mărfuri!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad.
A BANCII GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA”

primește oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Cenad, Caraș-Severn, Timiș și Torontal și le cedează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitalitate ca termen fies, rente, zestre pentru soție, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întimplato;
2. În ramul focului: câștig de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, halne, revizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grădinelor: grâu, secară, orz, cuceruz, ovăș, vâș, plăcote industriale: cânepă, in, lână, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania” în Arad.

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

421-168

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!